

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004133

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-11-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черновицький Михайло Юрійович

2. Mykhailo Y. Cherpovytskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 48070 Право

Дата захисту: 17-09-2025

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10730

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.01.01

Тема дисертації:

1. Договірні й примусові засоби вирішення правових конфліктів : загальнотеоретична характеристика
2. Contractual and Coercive Means of Resolving Legal Conflicts: A Comprehensive Theoretical Analysis

Реферат:

1. У роботі на основі осмислення особливостей західної та східної традиції права визначено специфіку використання договірних і примусових засобів вирішення правових конфліктів та шляхом узагальнення, систематизації, аналізу сучасних філософсько-правових, загальнотеоретичних і галузевих наукових розробок актуальних проблем вирішення правових конфліктів, сучасного вітчизняного й зарубіжного досвіду надана загальнотеоретична характеристика договірних і примусових засобів вирішення правових конфліктів. У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету, об'єкт, предмет, завдання і методи дослідження, розкрито наукову новизну отриманих результатів, їх теоретичне й практичне значення, наведено дані про опубліковані праці автора та апробацію основних положень дисертаційної роботи, її структуру та обсяг. У першому розділі, який містить три підрозділи, на основі положень про особливості західної та східної правової традиції охарактеризовано специфіку використання у їх межах договірних і примусових засобів вирішення правових конфліктів за такими критеріями, як: мета, роль права і закону, інструменти врегулювання, роль судового процесу, судді, посередника, держави, особистих прав людини,

використання санкцій, загальність і універсальність підходів і джерела права. Доведено, що використання договірних і примусових засобів вирішення правових конфліктів у західній традиції права ґрунтується на раціоналізмі, системності, формалізмі, процедурності, інституційній автономії судової влади, медіації, а в демократичних державах - принципах верховенства права, демократії, прав людини, натомість у східній правовій традиції використання засобів вирішення правових конфліктів ґрунтується на домінуванні традицій, звичаїв, моралі, релігії, різного роду авторитетів, колективізмі, ієрархічності, орієнтації на неформальне врегулювання правових конфліктів, публічного покаяння, компромісу, соціального консенсусу, гармонії, домінуванні обов'язків над правами, а в релігійних державах – жорсткому використанні примусових засобів врегулювання соціальних, у т.ч. правових конфліктів. На основі узагальнення й систематизації наукових джерел виокремлено основні напрями й аспекти дослідження договірних і примусових засобів врегулювання правових конфліктів у сучасній юридичній науці. Обґрунтовано методологію та понятійний апарат дослідження використання договірних і примусових засобів вирішення правових конфліктів. Методологія дослідження має комплексний характер, ґрунтується на різноманітні принципів, методів, підходів та інших компонентів діалектичної і формальної логіки, загальнонаукових і спеціально-юридичних когнітивних механізмів та спрямована на розуміння правил підвищення можливостей учасників правових конфліктів забезпечувати права людини та інші правові цінності. Сформульовано положення про методологію осмислення правил для підвищення можливостей учасників правових конфліктів, які покликані забезпечувати права людини та інші правові цінності; поняття про правовий конфлікт як юрисдикційну форму об'єктивації спору, для вирішення між сторонами якого залучається суддя, арбітр або інший посередник, що розглядає обставини, аргументи, докази та усі інші матеріали спору у визначеному законодавством порядку, за підсумками чого ухвалює обов'язкове чи рекомендаційне для сторін рішення з розв'язання спору між ними; генеза правового конфлікту як невід'ємна частина розгортання протиріч у тлі тієї частини соціальних відносин, що врегульовані правом і стосуються потреб та інтересів фізичних, юридичних осіб і/або публічних інтересів, де взаємні діалектичні переходи обох конфліктів виявляють спільну онтологію приватного і публічного інтересів, осмислення чого передбачає використання принципу єдності та інших вихідних засад наукової методології; добровільність і примусовість серед двох визначальних ознак загальних підходів до вирішення правових конфліктів.

2. This dissertation provides a general theoretical characterization of contractual and compulsory means of resolving legal conflicts. It is based on a comparative understanding of the Western and Eastern legal traditions and includes the generalization, systematization, and analysis of current philosophical-legal, general theoretical, and sectoral scientific developments regarding the resolution of legal conflicts, as well as the experience of modern domestic and foreign practices. The introduction substantiates the relevance of the research topic, defines the aim, object, subject, tasks, and methods of the study, and presents the scientific novelty, theoretical and practical significance of the findings. It also provides information on the author's publications and the approbation of the dissertation's key provisions, along with its structure and scope. The first chapter, which contains three subsections, explores the specific features of contractual and compulsory means of resolving legal conflicts within the frameworks of Western and Eastern legal traditions, using criteria such as: goal, role of law and legislation, resolution tools, role of judicial procedure, judge, mediator, the state, individual human rights, the use of sanctions, generality and universality of approaches, and sources of law. It is shown that in the Western legal tradition, the application of such means is based on rationalism, systematization, formalism, proceduralism, institutional autonomy of the judiciary, and mediation. In democratic states, this is further supported by the principles of the rule of law, democracy, and human rights. In contrast, in the Eastern legal tradition, conflict resolution tools are grounded in the dominance of traditions, customs, morality, religion, various forms of authority, collectivism, hierarchy, informal settlements, public repentance, compromise, social consensus, harmony, and the prevalence of duties over rights. In religious states, conflict resolution often involves strict use of compulsory means for regulating social, including legal, conflicts. Based on the generalization and systematization of academic sources, the study identifies the main directions and aspects of researching contractual and compulsory means of legal conflict resolution in modern legal science. The methodology and conceptual

framework for researching contractual and compulsory means of resolving legal conflicts are substantiated. The research methodology is comprehensive and is based on a variety of principles, methods, and approaches, as well as components of dialectical and formal logic, general scientific and special legal cognitive mechanisms. It is aimed at understanding the rules that enhance the capacity of legal conflict participants to protect human rights and other legal values. The dissertation formulates the following core concepts: the methodology for understanding rules aimed at increasing the ability of legal conflict participants to ensure the protection of human rights and legal values; the concept of a legal conflict as a jurisdictional form of dispute objectification, where a judge, arbitrator, or another mediator is involved to consider the circumstances, arguments, evidence, and other materials in accordance with the legal procedure, resulting in a binding or recommendatory decision for the parties; the genesis of legal conflict as an integral part of contradictions within the social relations regulated by law, related to the needs and interests of individuals, legal entities, and/or public interests. The dialectical transitions between private and public interests reveal their common ontology, the understanding of which requires the application of the principle of unity and other fundamental scientific methodological bases; voluntariness and compulsion as two defining features of the general approaches to resolving legal conflicts. The second chapter, which includes five subsections, is devoted to the general theoretical characterization of contractual and compulsory means of resolving legal conflicts. It outlines the concept, features, structure, and types of legal conflicts. The main features of a legal conflict are identified, including: the presence of social (legal) contradictions between participants; active engagement; a bilateral connection between the parties in the form of conflictual legal relations; a subjective-objective nature; legal consequences for the parties involved; its status as the highest phase in the development of a contradiction; ambivalence in its impact on the legal system and social relations. The structure of a legal conflict reflects its subjective-objective nature and includes four key elements: subject; subjective aspect; object; and objective aspect.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Черповицький М.Ю. Диференціація номінації договору під час вирішенні правових конфліктів. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 6. С.34-38.
- Черповицький М.Ю. Денотатні ознаки примусу у вирішенні правових конфліктів. Південноукраїнський правничий часопис. 2020. С.171-177.
- Черповицький М.Ю. Сутність і ознаки правового конфлікту. Юридичний бюлетень. Випуск 23. 2021. С.44-52.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Удовика Лариса Григорівна
2. Larysa G. Udovyka

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9260-4474

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковбас Ігор Васильович
2. Ihor V. Kovbas

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7039-1586

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 58101425400; Web of Science Researcher ID: D-5945-2016;
<https://scholar.google.com/citations?user=o7e04IQAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бліхар В'ячеслав Степанович
2. Viacheslav S. Blikhar

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єрмоленко Дмитро Олександрович

2. Dmytro O. Yermolenko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-1334-5194

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткалич Максим Олегович

2. Maksym O. Tkalych

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4224-7231

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

